

ŠKOFIJSKI LIST

48.

Razlaga dekreta „Maxima cura“

de amotione administrativa ab officio et beneficio curato.¹

Duhove in duhovnike je močno presenetil dekret rimske konzistorialne kongregacije de amotione administrativa ab officio et beneficio curato z dne 20. avgusta 1910, ki se začinja z besedami: „Maxima cura“. Ne le liberalni, ampak celo katoliški listi so očitali, da so sedaj župniki popolnoma izročeni samovolji škofov, češ sedaj bodo škofje župnike odstavljali in premeščali, kakor se jim bo zljubilo. Poglejmo glavna določila dekreta, da se prepričamo, je-li ta strah utemeljen.

1.

Zares, župniki so stalno nameščeni. Zakaj? Naš dekret pravi, zato „ut hi rectores, quae parochiae utilia vel necessaria esse iudicarent, alicriore possent animo suscipere soluti metu, ne ab Ordinario amoverentur pro lubitu.“

Toda sveta Cerkev je to stalnost določila in župnikom podelila v korist vernikov, zato se pa ne sme tako pretiravati, da bi bila njim na kvar. Ako torej kak župnik župnije dobro ne opravlja, ako je izgubil zaupanje vernikov, morda celo brez lastne krivde, in ne more več koristno in uspešno delovati, mora želeti škof, moral bi tudi župnik sam želeti, da odide iz župnije, saj se z odstranitvijo ne bi nameravala kazni župnikova, ampak edino le dušna korist vernikov. Dobro pove naš dekret: „Salus enim populi suprema lex est; et parochi ministerium fuit in Ecclesia institutum, non in commodum eius, cui comittitur, sed in eorum salutem, pro quibus confertur.“

2.

Kako naj pa škof v teh slučajih postopa? Dosedaj je bila v sveti Cerкви navada, da se je strogo sodnijsko postopalo v slučajih, ki so se

v cerkvenem pravu našteali; ako se je pregrešek sodnijsko dokazal, se je župniku vzela župnija za kazni; kar odstavil se je, moral je iti v pokoj z malo pokojnino, ali pa se zadovoljiti s kakršnokoli župnijo. Ta uvedba cerkvenega prava ostane tudi še zanaprej.

Kaj pa, ako ni ravno kake hude pregrehe, ali pa se pregreha ne more sodnijsko dokazati, pa je vendar radi dušne koristi vernikov naravnost potrebno, da župnik odide kam drugam?

Za take slučaje se je razvila in v Cerкви udomačila navada, da je mogel škof župnika odstraniti kar upravnim potom brez sodbe in sodnijskih dokazov. Za tako odstranitev (amotio oeconomica) so bili merodajni skoraj tisti razlogi, ki jih navaja novi dekret. Zlasti se je mogla določiti „ex imperitia et inidoneitate parochi, ex gravi odio et ex aversione plebis“. Cerkvno pravo jih izraža v znanih verzih: *Debilis, ignarus, male conscius, irregularis, Quem mala plebes odit, dans scandala cedere potest*. Škof je kar na svojo roko postopal; ako je hotel, se je posvetoval, ako ni hotel, se pa ni. Toda zavoljo izrednih sitnosti in pa zavoljo pomanjkanja jasnih cerkvenih določil, škofje niso radi župnikov predstavljali upravnim potom. Le prerado se je škofu očitala krivičnost, pristranost, prenagljenost, tiranstvo in javno mnenje je bilo brž proti škofu. Zato je pa marsikateri škof zdihoval gledajoč razdor župnije, kateri ni mogel pomagati.

Da bi se ta neprilika odstranila, da bi se verniki obvarovali dušnega propada, je rimska komisija za kodifikacijo cerkvenega prava to zadevo preresetavala in po zrelem premišljevanju ves postopek točno določila. Svoje določbe je podala sv. Očetu, ki so jih pregledali in potrdili; da bi pa nastopili še bolj varno, so jih dali v pretres konzistorialni kongregaciji. Šele sedaj so jih potrdili in zaukazali, naj se koj proglase in naj bodo koj obvezne za vso Cerkev.

¹ Škof. List, 1. 1910; str. 125—130.

3.

Poglejmo samo nekatere strani tega dekreta. — Najpoprej se naštevajo vzroki za upravno odstranitev od župnije. Vzrokov je navedenih devet. To je jasno za duhovne pastirje in za škofa.

Vzroki za odstranitev so tako važni in razvidni, da jim mora vsakdo pritrditi. Le četrti je duhovnike vzburlil. Ta se glasi: „*Odiū plebis, quamvis iniustum et non universale.*“ Ugovarjalo se je, da je župnik izročēn milosti in nemilosti vsakega sovražnika, ki bi ljudstvo zoper njega nahujskal, kar se lahko dogodi. Toda ne misli se tako, kar označuje dodatek dekreta v tej točki, namreč: „*dummodo tale sit, quod utile parochi ministerium impediāt et prudenter praevideatur brevi non esse cessaturum.*“ Misli se torej na pravo sovraštvo, katero bi župnikovo delovanje oviralo trajno in bi ne bilo nade, da se poleže. V takem slučaju bo pač vsak župnik sam želel, da odide iz župnije in pride drugam, kjer bo mogel delovati uspešno in veselo. Mene so že župniki prosili, naj jim drugo župnijo podelim! Neumorno so delali, strli so oblast in premoč cerkvenih nasprotnikov, borba je bila huda, zmaga dobljena, ali vsaj zagotovljena, pa župnik je vedel, da bo za pomirjenje duha koristno, ako se umakne.

Tak slučaj se torej misli; ne pride pa v poštev nasprotovanje in nagajanje hudobnih, brezbožnih ljudi; da se le verniki župnika oklepajo in mu zaupajo; v tem slučaju ravno *salus fidelium* zahteva, da župnik ostane in jih brani.

4.

Potem se točno določuje postopanje škofovo, kadar je dolžan kakega župnika premestiti upravnim potom.

Najpoprej mora župnika pozvati, da se župniji odpove. Da pa tak poziv za župnika izda, more to storiti le iz enega v prvem kanonu omenjenih razlogov; potem mora pametno presojevati, je li dotični vzrok v tem slučaju zadosten in nazadnje mora vso zadevo povedati dvema sinodalnima eksaminatorjema, da jo z njima vred resno pretrese in da presodijo vsi skupno, je-li premestitev potrebna, ali ne (can. 8). Šele po tem pretresovanju more se poziv za odpoved dati, in sicer le „*de consensu examinatorum.*“ Da se ta „*consensus*“ dobi, je potrebno tajno glasovanje (can. 6, 9).

Poziv mora navadno biti pismen. V pozivu se mora navesti razlog in dokazi za razlog, pa tudi zanikano in dobljeno soglasje eksamina-

torjev. Ako je pa „*delictum occultum*“, navede se v pozivu le splošen razlog; natančen razlog z dokazi se pa župniku pove le ustno vpričo enega eksaminatorja, ki naj je tudi tajnik (can. 10). Kajne, kako nežno in obzirno!

Ista nežnost velja tudi za priče in razna dokazila. Škof sam se mora točno prepričati, da li so priče verodostojne in dokazila resnična. Za to je on v vesti pred Bogom odgovoren. Ni pa treba v pozivu prič imenovati, ako so priče same prosile za tajnost, ali pa ako se iz okolnosti razvidi, da bodo radi pričevanja mnogi trpeli (can. 11). Ali ni to popolnoma prav? Kdo bo drugače upal pričati zoper toženca, kar je vendar potrebno, da se poskrbi za dušno korist vernikov? Dogodilo se je večkrat, da je užaljenec prič tožil radi razžaljenja časti, pa je imela sitnosti in stroške. Da je priča res verodostojna, o tem se mora škof zadostno prepričati.

Isto velja o onih poročilih in dokazih, kateri se ne bi mogli objaviti, a da se ljudstvo ne bi razžalilo in razdražilo, pa bi nastali grdi prepiri in strastna pritoževanja.

5.

Kaj pa sedaj? Ali se mora župnik koj odpovedati? Ali se ne more in ne sme braniti? Pač. V pozivu se mora pozvati, da se v desetih dneh odpove, ali pa da v tem času temeljito pobije razloge za odpoved, kakor so v pozivu navedeni. Ako tega ne bi storil, pa škof ve, da je župnik poziv dobil in bi bil mogel odgovoriti, bo dobil dekret odstranitve (can. 10).

Kaj pa, ako je deset dni premalo in župnik ne more v tem času zbrati zase ugodnih dokazov? Naj v tem času prosi, da se bi mu čas za razmišljanje ali pa za pripravo obrambe podaljšal. Rok more škof podaljšati za deset do dvajset dni, ako eksaminatorja z njim soglašata (can. 12). Ali te odredbe niso jako blage, umerjene, obzirne in previdne! Župniku se dopusti dovoljen čas za obrambo, in vendar se zadeva sama ne zavleče preveč, kar bi bilo za vernike večkrat naravnost škodljivo, ker ravno najslabši zatoženci znajo vsako zadevo najbolj zatezati; boljši se zavoljo vernikov in še bolj zaradi Boga hitrejšo vdajo, čeprav morajo sami celo materialno škodo trpeti.

Pa tudi v tem oziru je dekret tako rahločuten, da ne zahteva, naj se v odpovedi navede pravi razlog, ki je morda jako sramoten, ampak dopusti, da se navede kak bolj splošen razlog, n. pr. odpovem se, da ustrežem želji škofovi (can. 13). Tako reči je pa celo častno.

6.

Župnik je torej dobil poziv, naj se župniji odpove. Ako pa v desetih dneh ni odgovora in škof ve, da je dotični župnik poziv res v roke dobil in da bi bil mogel odgovoriti, more storiti škof potrebne korake, da se izda dekret odstranitve iz župnije. Ako pa o teh dveh okolnostih škof ni popolnoma prepričan, naj ponovi poziv za odpoved, ali naj podaljša rok za odgovor (can. 14). Priznati moramo, da je predpisani postopek izredno previden.

7.

Pozvani župnik se čuti nedolžnega in v pravem času pošlje škofu odgovor, v katerem izpodbija razlog in dokaze za poziv, naj se odpove župniji. V tem slučaju mu je naročeno, da odgovori pismeno in naj v odgovoru samo to namerava, da razlog naveden v pozivu pobija in izpodbije. Za dokaz svojih trditev mora navesti dve ali tri priče in zahtevati, da se zaslišijo. Škof se o odgovoru posvetuje z eksaminatorjema in v soglasju z njima določi, da priče zasliši, ali pa tudi ne. Ako je namreč razlog popolnoma jasen in hoče župnik z zaslišavanjem prič zadevo samo zavlačevati, odbije škof v soglasju s prisednikoma zaslišavanje prič.

Ako je pa odgovor župnikov vzbudil pri škofu kak opravičen dvom, škof ne sme dalje postopati, dokler se dvom ne razjasni; zato mora po nasvetu eksaminatorjev sam poklicati pripravnih prič in, ako je potrebno, izprašati tudi župnika samega. Pri tem zaslišavanju ni treba sodnijskega postopanja, ampak odredi se edino to, kar je potrebno, da se izve resnica. Ako pride župnik sam in se mu povedo priče in poročila, more se zoper nje postaviti in jih odbiti, ako ima razlogov. Drugače mora pa škof sam vse storiti, kar je potrebno, da se prepriča o verodostojnosti prič in poročil.

Ko so vse te razprave končane, se stavi vprašanje, ali naj se izda dekret, da se župnik odstrani. Na vprašanje se odgovori pismeno s tajnim glasovanjem. Nikdo pa ne sme glasovati za odstranitev, ako ni popolnoma prepričan, da zares obstoji postaven razlog zanjo. Ako izpade glasovanje za odstranitev, se izda dekret, v katerem pa ni treba navesti razloga, ako je sramotilen, ampak se samo reče, da se župnik odstrani iz župnije, ker tako zahteva dušna korist vernikov. Dekret se župniku izroči; a proglasi se pa ne, dokler ne mine rok za priziv.

Ako je pa glasovanje za župnika ugodno, se župnik o tem obvesti. Obvestilu doda škof opomine in navodila, kakor spozna, da je prav in potrebno. Na to se bo oziralo, ako bi se iz nova obravnavalo, naj se dotični župnik odstrani iz župnije (can. 15–21).

Ako vse tu predpisano postopanje pregledamo, trditi moramo, da so navodila točna, jasna, previdna in vsestransko preiščena; škof se mora po njih ravnati; ako se ne ravna, je končna razsodba ničevna; ako se pa ravna, ni mogoče, da bi se prenaglil in tudi skoraj ni mogoče, da bi župniku krivico storil.

8.

Župniku se je izročil „decretum amotionis“. Čuti se po krivem preganjanega. Ako se čuti, more v desetih dneh vložiti priziv na škofa. Ako zamudi ta rok, potem ni priziv več mogoč, razen ako župnik dokaže, da je bil siloma preprečen. O tem sodi škof v soglasju z eksaminatorjema.

Ako se je priziv v pravem času vložil, se dopusti župniku še deset dni, da si zbere potrebnih dokazov. O prizivu ne more škof sam odločevati, tudi ne več eksaminatorji, ampak novi svetovalci, ki so tovariši preganjanega, namreč dva župnika svetovalca. Te svetovalce izbere in imenuje škof v soglasju s stolnim kapiteljem (can. 4). Izbere se več svetovalcev; pri nas jih je deset: trije iz Gorenjske, trije iz Notranjske, trije iz Dolenjske, eden iz Ljubljane. Od teh pokliče škof v posvetovanje dva, in sicer starejša ali po izvolitvi, ali po duhovništvu, ali po rojstvu (can. 5). Tako je sestavljena nova sodnija. Razvidno je, da je sestavljena v prid župnika, zoper katerega se postopa. Župnik je že a priori svojemu sobratu nagnjen, pa bo že zavoljo tega postopal vestno in preiščeno.

Kako nalogo imajo ti svetovalci? Imajo dvojno nalogo. Prvič se morajo prepričati, če je bilo prvotno postopanje pravilno in postavno; drugič, če je razlog za odstranitev zares utemeljen. Zato morata vse akte poprejšnje obravnave pregledati in presoditi; ako mislita, da je potrebno, moreta še o drugih okolnostih raziskovati, tudi novih prič moreta poklicati in jih zaslišati (can. 24). Ali bi mogel obtoženec še kaj več zahtevati, da se resnica prav spozna?

Obtoženec pa ne more zahtevati, naj se zaslišijo nove priče, tudi ne, da se mu dopusti nov rok za novo utemeljevanje svojih ugovorov proti razsodbi (can. 24).

9.

Kaj pa z župnikom, ki je izgubil župnijo? Škof je dolžan preskrbeti ga. Dati mu mora drugo župnijo boljšo, enakovredno, ali tudi slabjšo, kakršen je pogošek in kakor previdi, da je prav. Toda le v tem slučaju, mu je dolžan preskrbeti župnijo, ako je dotični župnik zares sposoben in vreden, da se mu izroči nova župnija. Ako pa ni vreden in sposoben in je ravno zato izgubil župnijo, mora škof poskrbeti za pokojnino „prouti casus ferat et adiuncta permittant“. O tej preskrbi more poprašati in zaslišati eksaminatorje ali pa svetovalce. V enakih okoliščinah se postopa bolj blago z župnikom, ki se je na poziv odpovedal, kakor z župnikom, ki je bil odstavljen (can. 26, 27).

Ta oskrba je pa pri nas jako težka. Škof ne more razpolagati z župnijami; saj so večinoma pod javnim ali zasebnim patronatom. Pokojnina se pa daje le gospodom, ki so popolnoma onemogli; ako mora pa kdo v pokoj poprej radi nevednega obnašanja ali radi nesposobnosti, dobi izredno majhno pokojnino, namreč tako zvani „prispevek za živež“.

To so zunanje okoliščine, radi katerih ima škof roke vezane in se bo po tem dekretu ravnal le v najbolj nujnih slučajih; če bo pa moral postopati, postopal bo hitro in odločno, kar se bo dogodilo posebno in casibus contra coelibatum et temperantiam.

10.

S početka smo omenili, da za gotove pregreške obstoji še sodnijsko postopanje. Dokler se zoper kakega župnika postopa strogo sodnijsko pred oblastjo cerkveno ali državno, se med tem ne sme zoper dotičnega gospoda postopati upravnim potom. Vendar pa more in mora škof dotičnemu vzeti duhovno in premoženjsko upravo

njegove župnije, če je pregrešek velik in je župnik ozloglašen, pa je pri župljanih izgubil dobro ime. Škof bo upravo izročil posebnemu upravitelju na stroške obtoženca. Ko se je pa sodba izrekla, bo škof župniku upravo župnije povrnili, ali ga bo upravnim potom odstranil, ali mu kar naravnost župnijo vzel (can. 31).

11.

Podal sem gospodom pregled našega dekreta. Hotel sem pokazati, kako modro, previdno in obzirno je uravnan ves postopek in kako krivično se je govorilo zoper Rim in njegove odredbe. Pa je že tak duh v človeku, da silno rad sumniči vse, kar pride od poglavarjev, kakor da poglavarji niso dovolj informirani, da so prenašli, da niso dosti previdni in obzirni. Ne premislijo pa podložni, da ima poglavar nekoliko širši obzor, kot podložni, pa marsikaj več vidi, marsikaj več izkusi in na tej podlagi stvarja in izdaja potrebne določbe; zaveda se pa tudi svoje izredne odgovornosti pred Bogom.

Naj še dodam, kako se je znamenit kano-nist o tem dekretu izrazil: „Das neue Dekret entspricht durchaus dem Zuge unseres modernen Rechtes nach Abkürzung des Prozeßverfahrens, Mündlichkeit und Unmittelbarkeit der Verhandlung und in ihm ist auch in einem gewissen Sinne der modernen Idee um Beigabe von Gerichtshöfen entsprochen. Das sind durchaus Vorteile, die im Interesse des Inkulpaten liegen und gewisse Härten des alten Verfahrens beseitigen. Damit wird das Dekret zu einem Fortschritt, zum Nutzen des ganzen Klerus.“

V Ljubljani na praznik sv. Družine 22. januarja 1911.

† Anton Bonaventura
knezoškof.

49.

De metallico numismate pro lubitu fidelium sacris scapularibus ex panno sufficiendo.

DECRETUM.

Cum sacra, quae vocant, scapularia ad fidelium devotionem fovendam sanctiorisque vitae proposita in eis excitanda maxime conferre compertum sit, ut pius eis nomen dandi mos in dies magis invalescat, SSmus D. N. D. Pius divina providentia Pp. X., etsi vehementer exoptet, ut eadem,

quo hucusque modo consueverunt, fideles deferre prosequantur, plurimum tamen ad Se delatis votis ex animo obsecundans, praehabito Emorum Patrum Cardinalium Inquisitorum Generalium suffragio, in Audientia R. P. D. Adessori hujus Supremae Sacrae Congregationis Sancti Officii, die 16. Decembris anni currentis, impertita, benigne decernere dignatus est:

Omnibus fidelibus, tam uni quam pluribus veri nominis atque a Sancta Sede probatis scapularibus (exceptis quae Tertiorum Ordinum sunt propria), per regularem, ut aiunt, impositionem iam adscriptis aut in posterum adscribendis, licere posthac pro ipsis, sive uno sive pluribus, scapularibus ex panno, unicum numisma ex metallo seu ad collum seu aliter, decenter tamen super propriam personam, deferre, quo, servatis propriis cuiusque eorum legibus, favores omnes spirituales (sabbatino, quod dicunt, scapularis B. M. V. de Monte Carmelo privilegio non excepto) omnesque indulgentias singulis adnexas participare ac lucrari possint ac valeant.

Huius numismatis partem rectam, SSmi D. N. I. C. suum sacratissimum Cor ostendentis, aversam, Bmae Virginis Mariae effigiem reffere debere;

Idem benedictum esse oportere tot distinctis benedictionibus quod sunt scapularia regulariter imposita, queis, pro lubitu petentium, suffici velit;

Singulas has, demum, benedictiones impertiri posse unico crucis signo, vel in ipso adscripti-
onis actu, statim post absolutam regularem scapularis impositionem, vel etiam serius, pro petentium opportunitate, non interest an servato vel non diversarum adscriptionum ordine, nec quanto post temporis ab ipsis, a quovis Sacerdote, etiam ab adscribente distincto, qui respectiva scapularia benedicendi sive ordinaria sive delegata facultate polleat, firmis ceteroquin primitivae facultatis limitibus, clausulis et conditionibus.

Contrariis quibuscumque, etiam specialissima mentione dignis, non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. Officii, die 16. Decembris 1910.

L. † S.

Aloisius Giambene,
Substitutus pro Indulgentiis.

Ad decretum S. Congregationis S. Officii de metallico numismate sacris scapularibus sufficiendo.

DECLARATIONES.

Circa numismata hucusque ad finem, de quo supra, benedicta, et circa facultatem ea benedicendi a SSmo Dno nostro, directe, vel per aliquod S. Sedis Officium, aut aliter quomodolibet iam concessam, Idem SSmus mentem Suam aperuit, et quae sequuntur adamussim servanda mandavit:

1. Numismata a facultatem habentibus rite iam benedicta, etiam in posterum scapularium loco gestari poterunt, eo modo et sub iis conditionibus, quibus constitit factam esse potestatem;

2. Sacerdotes omnes, saeculares vel regulares, etiam conspicua fulgentes dignitate, ne amplius numismata sic benedicendi utantur facultate, quinquennio ab illa obtenta transacto. Poterunt interea, etiamsi scapularia respective benedicendi non polleant facultate, numismata ubilibet benedicere; ea tamen lege, ut sive quod ad statutas eorum attinet imagines, sive quod ceteras respicit condiciones, praescriptionibus in supra relato Decreto contentis omnino se conforment;

3. Qui porro subdelegandi praediti erant facultate, hac ipsa Decreti et Declarationum promulgatione, se illa noverint excidisse; satis enim per idem Decretum iam spirituali fidelium emolumento provisum est.

Datum Romae, ex Aedibus S. Officii, die 16. Decembris 1910.

L. † S.

Aloisius Giambene,
Substitutus pro Indulgentiis.

De utili temporis spatio ad visitationem ecclesiae vel oratorii instituendam, pro indulgentiis lucrandis.

Die 26. Ianuarii 1911.

SSmus Dnus noster D. Pius divina Providentia Pp. X., in audientia R. P. D. Adessori S. O. impertita, ut dubiis difficultatibus et controversiis occurratur, quae saepe exorta sunt, ac forsitan et deinceps oriri possent, circa temporis

determinationem, quo ecclesiae vel oratorii visitatio institui valet, quum haec requiritur ad Indulgentias lucrandas alicui diei adnexas, benigne concessit, ut utile ad id tempus habeatur et sit, non modo a media ad mediam noctem constituti diei, verum etiam a meridie diei praecedentis. Hoc

autem declaravit fore valiturum, tam pro Indulgentiis plenariis quam pro partialibus, semel in die aut toties quoties acquirendis, usque ad hunc diem concessis vel in posterum concedendis, quacumque demum sub loquutione tempus sive dies designetur. Sartis tectis manentibus

de cetero clausulis et conditionibus, in singulis quibuslibet concessionibus appositis. Contrariis quibuscumque, etiam specialissima et singulari mentione dignis, non obstantibus.

L. † S.

Aloisius Giambene,
Substitutus pro Indulgentiis.

51.

De Absolutione seu Benedictione Papali a Tertiariis accipienda.

DECRETUM.

Die 15. Decembris 1910.

SSmus N. D. Pius divina Providentia Pp. X., in Audientia R. P. D. Adessori S. Offici impertita, preces a nonnullis Tertiariis Sodalitatum Moderatoribus pluries porrecta, benigne excipiens, quo facilius Tertiarii ex utroque sexu, cuiuscumque Ordinis, iis non exceptis, qui vitam communem agunt, diebus statutis generalem Absolutionem seu Papalem Benedictionem recipere valeant, clementer indulget, ut, quo-

ties ipsi ad hunc finem una simul convenerint, et Sacerdos, cuius est illam impertiri, quacumque ex causa, abfuerit, eandem Absolutionem seu Benedictionem accipere possint a quolibet Sacerdote, sive saeculari, sive regulari, qui ad sacramentales confessiones audiendas sit approbatus. Praesenti in perpetuum valituro. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

L. † S.

Aloisius Giambene,
Substitutus pro Indulgentiis.

52.

Red za cerkvene sedeže.

V „Redu za cerkvene sedeže“ (Synodus dioecesana Labacensis, II, str. 163—165) naj se vsled naredbe presv. g. knezoškofa pri točki 13. na

koncu dostavi: „Isto velja, ako nastopi gospodarstvo hči in pride zet k hiši.“

53.

Novomašniki l. 1911.

V smislu in po določbah sv. Cerkve (Conc. Trident. Sess. XVIII., Cap. 5. et Constitut. Apostolicae Sedis ddo. 22. Octobris 1869, Art. II.) naj se po vseh župnijah in redovniških cerkvah dne 25. junija (tretjo nedeljo po binkoštih) razglasé letošnji novomašniki. Hkrati naj se vernikom toplo priporoči, naj le prav goreče molijo za novoposvečence, da postanejo duhovniki po Srcu Gospodovem. (Prim. I. Kralj. 2, 35.)

Posvečeni bodo v mašnike letos naslednji gg. bogoslovci:

a) iz IV. letnika:

Hočevar Francišek iz Velikih Lašč.
Lončar Frančišek iz Ljubljane.
Žerjav Gregor z Jesenic.

b) iz III. letnika:

Filipič Janez s Trate.
Jarc Martin iz Ajdovca.
Klemenčič Pavel s Trate.
Tavčar Matej iz Št. Lenarta.
Tavčar Tomaž iz Št. Lenarta.
Vidmar Frančišek iz Hinj.

Subdiakonati bodo prejeli 1. julija, diakonati 3. julija in presbiterati 5. julija.

54.

Katehetski tečaj.

Hrvatsko-katoliško katehetsko društvo v Zagrebu priredi letos z društvom slovenskih katehetov V. hrvaško-slovenski pedagoški katehetski tečaj, kateri bo 8., 9. in 10. avgusta v Zagrebu. Ker so se dosedanji tečaji dobro obnesli, ker so mnogo pripomogli za na-

daljno katehetsko izobrazbo ter vzbudili obilno koristne tekme in vneme, priporočamo veroučiteljem ljubljanske škofije, da se tudi letošnjega tečaja po možnosti številno udeležé. Spored bo objavljen v prihodnji številki „Slovenskega Učitelja“.

55.

Slovstvo.

P. Angelik Hribar: **Slava Brezmadežni.** Drugo izdajo priredil Stanko Premrl. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena broš. 1.20 K, v platno vezan izvod 1.80 K. Str. 136.

Ta zbirka obsega Marijine, evharistične in razne družbene pesmi.

Druga izdaja te zbirke je prirejena na podlagi prve od † P. Angelika Hribarja l. 1904. prirejene pesmarice. Iz prve izdaje je izpuščenih osemnajst napevov, ki so pa nadomeščeni z 18 drugimi bolj prikladnimi pesmicami iz starejše, deloma iz novejše dobe.

Vornamen-Verzeichnis in der neuen Rechtschreibung. Zusammengestellt von Prof. Dr. Ferdinand Khül. Preis 24 h. Berlin, 1910. Knjižica je priporočljiva zlasti nemškim župnim uradom, da bo mogoče krstna imena po novem pravopisu prav vpisavati v matice; pripravna pa je za vsakega, ker ima poleg imen včasih tudi razlago (n. pr. Asmus = Erasmus) in pri vsakem imenu tudi godovni dan zaznamovan (n. pr. Albin ⁵/₂, ¹/₃, ¹⁵/₉).

56.

Škofijski muzej.

Prispevali so za škofijski muzej od 1. aprila 1911 dalje župni uradi: Kopaň: star mašni plašč, okrašen z imenom Jezusovim (mesto križa ima Jezušček razprostrte roke), z angelsko glavo s perotmi, z rožami in klinčki.

Mengeš: staro bandersko sliko podružnice v Grobljah (Sv. Mohor in Fortunat, na drugi strani: Sv. Andrej, Izidor, Notburga, Marjeta) iz l. 1820.

Adlešiči: Kip Marije D., ki je bil do leta 1868. v stranskem oltarju M. D. — Kip sv. Boštjana, ki je bil do l. 1868. v stranskemu oltarju

sv. Antona. — Kip od smrti vstalega Zveličarja iz župne cerkve. — Posodico za vodo za purificiranje. — Vrček za krstno vodo. — Posodici za sv. olja pri krstu. — Del kadilnice. — Bakren vrč. — Star kelih. — Banderce, ki je bilo v rabi do okrog l. 1871. — Črni plašč podružnice v Tribučah. — Višnjev plašč župne cerkve.

Begunje na Gor.: Banderska slika (Sveti Peter prejema ključe; M. B. z Jezuščkom).

Mirna peč: Banderska slika (Sv. Trije kralji; sv. Primož in Felicijan).

57.

Različne opazke.

Domovinska občina tujih državljanov. Pri italijanskih podanih in sploh pri tujih državljanih naj se v cerkvenih maticah pri vpisih rojstva, porok in smrti vselej dostavi tudi domovinska občina; dosledno se mora

ista vpisati tudi v matične izpiske (rojstne liste itd.). Italijanski in drugi konzulati namreč ne morejo dotičnika naznaniti domači občini, če domovinska občina ni naznanjena v matičnem izpisku.

Izplačevanje službenih prejemkov potom c. kr. poštne hranilnice. Župni uradi se opozarjajo, naj v smislu navoda objavljenega v Škofijskem Listu, 1910, str. 151, odstavek 5. plačilne izkaze (Zahlungsliste) precej po prejemu na 1. strani potrdijo in v 8. predelku na 3. strani dajo prejemnikom podpisati. Potem naj se izkazi takoj

vrnejo računskemu oddelku c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Čč. župni uradi se opozarjajo na Apostolstvo, zlasti na navodilo v Škofijskem Listu, 1910, 86. Ker bo 5. julija glavni praznik tega Apostolstva, naj se dotične odredbe tudi letos ne prezro.

58.

Konkurzni razpis.

Razpisujeta se župniji: Krško v leskovski dekaniji in Borovec (Morobitz) v kočevski dekaniji.

Prošnje za Krško naj se naslove na kn.-šk.

ordinariat v Ljubljani, za župnijo Borovec pa na c. kr. deželno vlado za Kranjsko.

Zadnji rok za predlaganje prošenj se s tem določi 8. julij 1911.

59.

Škofijska kronika.

Iz Svete Dežele se je povrnil dne 31. maja t. l. presvetli g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Sprejet je v ljubljansko škofijo č. P. Bernard Marenčič, Ord. Cist., iz Zatičine.

Imenovan je za župnega upravitelja v Borovcu (Morobitz) č. gosp. Alojzij Perz, kaplan v Koprivniku (Nesseltal), za kn.-šk. dvornega kaplana č. g. Janko Marenčič.

Za eksaminatorja v smislu dekreta „Maxima cura“ sta imenovana prečast. gospoda: Monsignor Anton Zupančič, profesor bogoslovja v pok. in dr. Ivan Janežič, profesor bogoslovja; za svetovalec pa preč. gosp.: častni kanonik in dekan Janez Novak, dekani: Ivan Lavrenčič, Matija Mrak (Gorenjsko), prošt dr. Sebastijan Elbert, Franc Schweiger, Ferdinand Erker (Dolenjsko), Lovro Gantar, Mihael Arko, Matija Erzar (Notranjsko), župnik Franc Pavlič (Ljubljana).

Podeljena je župnija Bohinjska Bistrica č. g. Frančišku Žvan, župnemu upravitelju istotam.

Umeščen je bil č. g. Frančišek Žvan na župnijo Bohinjsko Bistrico dne 5. maja t. l.

V stalni pokoj je stopil 1. maja č. g. Ludovik Škufca, župnik v Kranjski gori, in se naselil v Moravčah.

Konkurzni izpit so delali dne 10. 11. maja 1911. čč. gg.: Alojzij Kurent, župni upravitelj v Krškem, Anton Papež, valetudinarij (2. polovico), Franc Govekar, kaplan v Sostrem, Franc Sparovec, ekspozit na Vrhpolju pri Moravčah, Andrej Zgaga, župni upravitelj na Koč. Planini.

Izločene so bile 1. maja 1911 iz župnije Šent Vid nad Ljubljano in pridružene župniji Vič naslednje hiše vasi Brdo pri Viču: številke 17, 18, 20, 21, 23, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 38, in nova hiša Franca Riharja, ki še nima številke, ter svet, ki se drži neposredno teh hiš do Podutiške ceste, vodeče proti Viču. (Odlok z dne 26. aprila 1911, št. 1689.)

Umri so č. g. zlatomašnik Peter Piacentini na Šmarni gori dne 22. maja t. l.; 31. maja č. g. Josip Perz, župnik v Borovcu (Morobitz), na svojem domu v Koflarjih (Koflern); 1. junija č. g. Franc Groznik, vikar v Zagorju na Krasu. Priporočajo se častiti duhovščini v molitev.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 8. junija 1911.

Vsebina: 48. Razlaga dekreta „Maxima cura“. — 49. De metallico numismate pro lubitu fidelium sacris scapularibus ex panno sufficiendo. — 50. De utili temporis spatio ad visitationem ecclesiae vel oratorii instituendam, pro indulgentiis lucrands. — 51. De Absolutione seu Benedictione Papali a Tertiariis accipienda. — 52. Red za cerkvene sedeže. — 53. Novomašniki 1. 1911. — 54. Katehetski tečaj. — 55. Slostvo. — 56. Škofijski muzej. — 57. Različne opazke. — 58. Konkurni razpis. — 59. Škofijska kronika.